

In Orde

Oecumenisch Leesrooster

2010-2013

In Orde

Oecumenisch Leesrooster 2010 – 2013

In Orde bevat de twaalfde editie van het Oecumenisch Leesrooster.

In Orde wordt uitgegeven onder auspiciën van de Raad van Kerken in Nederland door:
Boekencentrum Uitgevers en NZV Uitgevers

Samenstelling en redactie:

dr. Roel A. Bosch (eindredactie), ds. Pieter Endedijk (uitwerking roosters), drs. Marian Geurtsen, drs. Erik Idema,
drs. Rudolf Scheltinga, drs. Klaas Touwen, mw. Anneke van Wijngaarden

Meer informatie vindt u op: www.raadvankerken.nl

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster

datum	Gemeenschappelijk Leesrooster + (epistel Oud-Katholiek Lectionarium +) (mogelijke uitgebreide versie Evangelie-lezing +) zondagslied	alternatief	Ordo Lectionum Missae (OLM)	Evangelisch-Luthers Dienstboek (ELD)
-------	--	-------------	-----------------------------	--------------------------------------

Advent (Micha)

De profeet Micha wordt traditioneel gelezen in de Kerstnacht: 'Uit jou, Betlehem in Efrata, te klein om tot Juda's geslachten te behoren, uit jou komt iemand voort die voor mij over Israël zal heersen' (Micha 5,1).

Ditmaal staat de hele Adventstijd onder het beslag van Micha. De lezingen zijn zo gekozen dat ze heel wel samenklinken met de graduale psalm, het epistel en het evangelie van het Gemeenschappelijk Leesrooster (A-jaar). Ze komen dus in plaats van de daar aangegeven Jesajalezingen.

Advent betekent 'aankomst'. Wij vieren de Adventstijd in drieledige zin: als de komst van Christus in verleden, heden en toekomst. Zijn komst in de geschiedenis kan gemarkeerd worden met die kersttekst van 'Betlehem in Efrata' (Liedboek Gezang 131). Zijn komst in het heden (in de ziel, de mystiek, de liturgie, de ethiek), klinkt vooral door in de lezingen van de derde en de vierde zondag van Advent:

'Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.' En: 'Maar ik, ik blijf uitzien naar de HEER, ik blijf hopen op de God die mij redding zal brengen.'. Het sterkst echter klinkt in de profeet Micha de toekomst door in profetieën van herstel: 'Eens zal de dag komen dat de berg met de tempel van de HEER rotsvast zal staan' (tweede zondag van Advent) en gericht: 'een tijd van verschrikking' (eerste zondag van Advent). In het Nieuwe Testament wordt de Betlehemtekst met graagte aangehaald (Matteüs 2,6), maar het meest uitgebreide Micha-citaat klinkt in de woorden van Jezus, over hoe zijn komst een crisis teweegbrengt, verdeeldheid oproept, verschil maakt (Micha 7,6; Matteüs 10,21.53-36; Lucas 12,53).

Klaas Touwen

Micha

28 nov 2010	1^e van Advent Jesaja 2,1-5 Psalm 122 Romeinen 13,8-14 Matteüs 24,32-44 Gezang 130	Micha 2	1^e van Advent <i>Ps 25,1-3</i> Jes 2,1-5 <i>Ps 122,1-9</i> Rom 13,11-14 Mat 24,37-44	1^e van Advent <i>Ps 25,1-2a; LB Ps 25:1,2,3</i> Jes 40,1-11 (Jes 5,1-8) <i>LB Ps 25:(4),6</i> (<i>LB Ps 85</i>) Rom 13,11-14a Mat 21,1-9 Gz 122
5 dec	2^e van Advent Jesaja 11,1-10 Psalm 72 Romeinen 15,4-13 Matteüs 3,1-12 Gezang 126	Micha 4,1-8	2^e van Advent <i>Jes 30,19.30</i> Jes 11,1-10 <i>Ps 72,1-2.7-8.12-13.17</i> Rom 15,4-9 Mat 3,1-12	2^e van Advent <i>Jes 30,19.27.30; LB Ps 80:1,2</i> Jes 2,2-5 (Jes 40,1-11) <i>LB Ps 50:1,4,7</i> Rom 15,4-13 Luc 21,25-33 Gz 126
12 dec	3^e van Advent Jesaja 35,1-10 Psalm 146 Jakobus 5,7-10 Matteüs 11,2-11(15) Gezang 125	Micha 6,1-8	3^e van Advent <i>Fil 4,4-5</i> Jes 35,1-6a.10 <i>Ps 146,6-10</i> Jak 5,7-10 Mat 11,2-11	3^e van Advent – Gaudete <i>Fil 4,4-5; LB Ps 85:1,2</i> Jes 35,1-10 <i>LB Ps 85:3,4</i> 1 Kor 4,1-5 Mat 11,2-10 Gz 125
19 dec	4^e van Advent Jesaja 7,10-17 Psalm 24 Romeinen 1,1-7 Matteüs 1,18-25 Gezang 132	Micha 7,1-7.18-20	4^e van Advent <i>Jes 45,8</i> Jes 7,10-14 <i>Ps 24,1-6</i> Rom 1,1-7 Mat 1,18-24	4^e van Advent – Rorate <i>Jes 45,8a; LB Ps 19:1,2</i> Jes 62,8-63,4 <i>LB Ps 145:1,6</i> Fil 4,4-7 Joh 1,19-28 Gz 128

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
24 dec	Kerstmacht Jesaja 8,23-9,7 Psalm 96 Titus 2,11-14 Lucas 2,1-20 Gezang 25	Micha 5,1-4a	Kerstmacht Ps 2,7 Jes 9,1-6 Ps 96,1-3.11-13 Tit 2,11-14 Luc 2,1-14	Kerstmacht Ps 2,7b.c; LB Ps 2 Jes 9,1-6(7) Mi 5,1-4a (Jes 11,1-10) LB Ps 110 Tit 2,11-14 Luc 2,1-20 Gz 132
25 dec	Kerstdag Jesaja 52,7-10 Psalm 98 Hebrëen 1,1-12 Johannes 1,1-14 Gezang 134		Kerstdag Jes 9,5 Jes 52,7-10 Ps 98,1-6 Heb 1,1-6 Joh 1,1(-5.9-14)-18	Kerstdag Jes 9,5; LB Ps 98:1,2 Jer 23,5-8 (Jer 31,31-34) LB Ps 98:3,4 Heb 1,1-6(12) Joh 1,1-14 Gz 142
26 dec	Stefanus Jeremia 26,1-15 Psalm 31,1-9 Handelingen 6, 8-7,2a.52-60 Matteüs 23,34-39 Gezang 85		H. Familie Luc 2,16 Sir 3,3-7.14-17a Ps 128,1-5 Kol 3,12-(17)21 Mat 2,13-15.19-23	Stefanus Ps 119,23; LB Ps 119:1,2,3 Jer 17,7-10 (1 Kon 21,1-29) LB Ps 119:16,17,18,19 Hand 6,8-10; 7,54-60 Mat 23,34-39 Gz 85
1 jan 2011	Naamgeving en Besnijdenis Numeri 6,22-27 Psalm 8 Handelingen 4,8-12 Lucas 2,21 Gezang 1		Maria, Moeder van God Wees gegroet... Num 6,22-27 Ps 67,1-3.5-6 Gal 4,4-7 Luc 2,16-21	Naamgeving en Besnijdenis Fil 2,10-11; LB Ps 8 Bar 6,1-6 LB Ps 98:3,4 Gal 3,23-29 Luc 2,21 Gz 161

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
-------	------------------	-------------	-----	-----

Epifanieëntijd (1 Korintiërs)

Het Rooms-Katholiek Lectionarium heeft sinds de liturgievernieuwing van 1969 de eerste vier hoofdstukken van Paulus' Eerste brief aan de Korintiërs ingeroosterd in het A-jaar. Het oecumenisch Common Lectionary en vervolgens in Nederland het Gemeenschappelijk Leesrooster hebben deze orde overgenomen. Het Dienstboek van de PKN echter had weinig visie op de meervoudige schriftlezing in de eredienst en heeft op de 'gewone' zondagen (de zondagen buiten de voorbereidingstijden en het feestgetij) de brieflezingen overgeslagen. Deze omissie wordt in januari en februari gedurende acht zondagen op rij goed gemaakt door extra aandacht te schenken aan de 1 Korintiërs-lezing. De hier voorgestelde perikopen zijn ruimer bemeten dan wat het Rooms-Katholiek en het Oud-Katholiek Lectionarium aangeven. De suggestie dat het hier zou gaan om algemeen geldende teksten die als het ware boven de tijd hangen, wordt vermeden door deze lezingen in te bedden in hun historische eigenaardigheden en couleur locale.

De briefperikopen zijn zo gekozen dat ze in zinvol verband komen te staan met de andere lezingen. Met Epifanie bijvoorbeeld betuigt Paulus hoe Christus ons met overvloed heeft overstelpt ('in elk opzicht rijk geworden'). Op de Zondag van de Doop des Heren benadrukt hij dat wij allen op naam van Christus staan. Op Kanazondag – de zondag van Jezus' eerste wonderteken – wordt de zeggingskracht van wonderen gerelativeerd. Op de zondag van de roeping van Simon, Andreas, Jakobus en Johannes, roept Paulus in herinnering: 'Denk eens aan uw roeping, broeders en zusters. Onder u waren er niet veel die naar menselijke maatstaf wijs waren, niet veel die machtig waren, niet veel die van voorname afkomst waren.'

De thematiek van deze zondagen wordt aangedragen door de eerste lezing en het evangelie en wordt nog eens versterkt door de antwoordpsalm (graduale psalm). In dat verband kan de preek zich gedurende deze weken ten volle richten op het epistel.

Klaas Touwen

1 Korintiërs

2 jan	<p>Epifanie Jesaja 60,1-6 Psalm 72 Efeziërs 3,1-12 Matteüs 2,1-12 Gezang 152</p>	1 Korintiërs 1,4-9	<p>Openbaring <i>Mal 3,1; 1 Kron 29,12</i> Jes 60,1-6 <i>Ps 72,1-2.7-8.10-13</i> Ef 3,2-3a.5-6 Mat 2,1-12</p>	<p>Epifanie <i>Mal 3,1; 1 Kron 29,12; LB</i> <i>Ps 72:1,2,3</i> Jes 60,1-6 <i>LB Ps 72:4,5,6,7</i> Ef 3,1-12 Mat 2,1-12 <i>Gz 157</i></p>
9 jan	<p>Doop van de Heer Jesaja 42,1-7(9) Psalm 89,20-28 (Handelingen 10,34-38) Matteüs 3,13-17 Gezang 156</p>	1 Korintiërs 1,10-17	<p>Doop van de Heer <i>Mat 3,16-17</i> Jes 42,1-4.6-7 <i>Ps 29,1-4.9b-10</i> Hand 10,34-38 Mat 3,13-17</p>	<p>Doop van de Heer <i>Mal 3,1; 1 Kron 29,12; LB</i> <i>Ps 100</i> Jes 61,1-4; 62,11-12 <i>LB Ps 72:4,6,7</i> Rom 12,1-6 Mat 3,13-17 <i>Gz 165</i></p>
16 jan	<p>2^e van Epifanie Jesaja 62,1-5 Psalm 96 (Romeinen 4,1-12) Johannes (1,29-2,1-11) Gezang 74</p>	1 Korintiërs 1,18-25	<p>2^e door het jaar <i>Ps 66,4</i> Jes 49,3.5-6 <i>Ps 40,2.4.7-10</i> 1 Kor 1,1-3 Joh 1,29-34</p>	<p>2^e na Epifanie <i>Ps 66,4; LB Ps 66:1,2,6,7</i> Num 20,2-13 <i>LB Ps 107:1,7,8</i> Rom 12,6-16 Joh 2,1-11 <i>Gz 166</i></p>

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
23 jan	3^e van Epifanie Jesaja 49,1-7 Psalm 139,1-12 (1 Korintiërs 1,1-9) Matteüs 4,12-22(23) Gezang 47	1 Korintiërs 1,26-2,5	3^e door het jaar <i>Ps 96,1,6</i> Jes 8,23b-9,3 <i>Ps 27,1.4.13-14</i> 1 Kor 1,10-13.17 Mat 4,12-(17)23	3^e na Epifanie <i>Ps 117; LB Ps 67</i> Jes 25,6-9 <i>LB Ps 97</i> Rom 12,16-21 Mat 8,1-13 <i>Gz 170</i>
30 jan	4^e van Epifanie Sefanja 2,3; 3,9-13 Psalm 37,1-11 (1 Korintiërs 1,18-31) Matteüs (4,24-)5,1-12 Gezang 31	1 Korintiërs 2,6-16	4^e door het jaar <i>Ps 106,47</i> Sef 2,3; 3,12-13 <i>Ps 146,6-10</i> 1 Kor 1,26-31 Mat 5,1-12a	4^e na Epifanie <i>Ps 93,4; LB Ps 93</i> Jer 33,14-22 <i>LB Ps 97</i> Rom 13,8-10 Mat 8,23-27 <i>Gz 345</i>
6 feb	5^e van Epifanie Jesaja 43,9-12 Psalm 112 (1 Korintiërs 2,1-5) Matteüs 5,13-16 Gezang 481	1 Korintiërs 3,9a-17	5^e door het jaar <i>Ps 95,6-7</i> Jes 58,7-10 <i>Ps 112,4-9</i> 1 Kor 2,1-5 Mat 5,13-16	5^e na Epifanie <i>Ps 56,11a.12a; LB Ps 56:1,3,4</i> Jes 24,4-16 <i>LB Ps 126</i> Kol 3,12-17 Mat 13,24-30 <i>Gz 313</i>
13 feb	6^e van Epifanie Deuteronomium 30,15-20 Psalm 119,9-16 (1 Korintiërs 2,6-11) Matteüs 5,17-26 Tussentijds 42	1 Korintiërs 3,18-4,5	6^e door het jaar <i>Ps 31,3-4</i> Sirach 15,16-21 <i>Ps 119,1-2.4-5.17-18.33-34</i> 1 Kor 2,6-10 Mat 5,17-(20-22a.27-28.33-34a.)37	Laatste na Epifanie <i>Hab 3,4; LB Ps 145:1,2,4</i> Ex 3,1-6 <i>LB Ps 149</i> 2 Petr 1,13-18 Mat 17,1-9 <i>Gz 158</i>
20 feb	7^e van Epifanie Exodus 22,21-27 Psalm 71,17-24 (1 Korintiërs 3,16-23) Matteüs 5,33-48 Gezang 108	1 Korintiërs 4,6-16	7^e door het jaar <i>Psalm 13,6</i> Lev 19,1-12.17-18 <i>Psalm 103,1-4.8.10.12-13</i> 1 Kor 3,16-23 Mat 5,38-48	Septuagesima <i>Ps 18,7; LB Ps 18:1,2,5,8</i> Mal 3,7-9.16-18; 4,1-2 <i>LB Ps 130</i> 1 Kor 9,24-27 Mat 20,1-16a <i>Gz 344</i>
27 feb	8^e van Epifanie Jesaja 49,13-18 Psalm 62 (1 Korintiërs 4,1-5[6-8]9-16) Matteüs 6,(22)24-34 Gezang 488		8^e door het jaar <i>Ps 18,19-20</i> Jes 49,14-15 <i>Ps 62,2-3.6-9</i> 1 Kor 4,1-5 Mat 6,24-34	Sexagesima <i>Ps 44,24.27; LB Ps 44:1,5,11</i> Gen 1,9-13 <i>LB Ps 83:1,5,6</i> 2 Kor 11,19-12,9 Luc 8,4-15 <i>Gz 302</i>

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
6 mrt	9^e van Epifanie Deuteronomium 11,18-28 Psalm 31,20-25 (Romeinen 3,21-28) Matteüs 7,(13)15-27 Gezang 326		9^e door het jaar Ps 25,16.18 Deut 11,18.26-28.32 Ps 31,2-4.17.25 Rom 3,21-25.28 Mat 7,21-27	Quinquagesima Ps 31,3b.c.4b; LB Ps 31:1,4,6,13 Jes 38,1-6 LB Ps 77:4,5,6 1 Kor 13 Luc 18,31-43 Gz 432
9 mrt	Aswoensdag Joël 2,12-19 Psalm 57 2 Korintiërs 5,20-6,10 Psalm 103,8-12 Matteüs 6,1-6.16-21 Tussentijds 145		Aswoensdag Wijsh 11,24-25.27 Joël 2,12-18 Ps 51,3-6.12-14.17 2 Kor 5,20-6,2 Mat 6,1-6.16-18	Aswoensdag Ps 69,17; LB Ps 69:1,3,4 Joël 2,12-19 LB Ps 69:8,9 2 Kor 5,19-6,2 Mat 6,16-21 Gz 271
9 mrt	Biddag gewas Prediker 2,20-27 Psalm 145 Matteüs 6,19-23 Gezang 287			
13 mrt	1^e van de 40 dagen Genesis 2,15-3,9 Psalm 51 (Psalm 32) Romeinen 5,12-21 Matteüs 4,1-11 Gezang 172		1^e van de 40 dagen Ps 91,15-16 Gen 2,7-9; 3,1-7 Ps 51,3-6.12-14.17 Rom 5,12(.17)-19 Mat 4,1-11	Invocabit Ps 91,15; LB Ps 91:1,2,3 Jes 58,1-9 LB Ps 91:4,5,6,7,8 2 Kor 6,1-10 Mat 4,1-11 Gz 401
20 mrt	2^e van de 40 dagen Exodus 24,12-18 Psalm 33,12-22 Filippenzen 3,7-14 Matteüs 17,1-9(13) Tussentijds 149		2^e van de 40 dagen Ps 27,8-9 (Ps 25,6.2.22) Gen 12,1-4a Ps 33,4-5.18-20.22 2 Tim 1,8b-10 Mat 17,1-9	Reminiscere Ps 25,6.22; LB Ps 25:1,2,3 Ex 24,12-18 LB Ps 106:1,2 1 Tess 4,1-7 Mat 15,21-28 (Mat 17,1-9) Gz 484
27 mrt	3^e van de 40 dagen Exodus 17,1-7 Psalm 95 1 Korintiërs 10,1-13 Johannes 4,5-26(42) Gezang 366		3^e van de 40 dagen Ps 25,15-16 (Ez 36,23.25-26) Ex 17,3-7 Ps 95,1-2.6-9 Rom 5,1-2.5-8 Joh 4,5-(-15.19b- 26.39a.40-)-42	Oculi Ps 25,15-16; LB Ps 25:7,8,9,10 Ex 34,1-10 LB Ps 9:1,2,9,10 Ef 5,1-9 Luc 11,14-28 Gz 17

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
3 apr	4^e van de 40 dagen 1 Samuël 16,1-13 <i>Psalm 23</i> Efeziërs 5,8-14 Johannes 9,1-13(14-25)26-39 Gezang 487		4^e van de 40 dagen <i>Jes 66,10-11</i> 1 Sam 16,1b.6-7.10-13a <i>Ps 23,1-6</i> Ef 5,8-14 Joh 9,1(6-9.13-17.34-38)-41	Laetare <i>Jes 66,10a.11; LB Ps 122</i> Zach 8,19-23 <i>LB Ps 125</i> Gal 4,22-5,1a Joh 6,1-15 Gz 34
10 apr	5^e van de 40 dagen Ezechiël 37,1-14 <i>Psalm 130</i> Romeinen 8,8-11 Johannes 11,1-4(5-16)17-44 Gezang 19		5^e van de 40 dagen <i>Ps 43,1-2</i> Ez 37,12-14 <i>Ps 130</i> Rom 8,8-11 Joh 11,1(3-7.17.20-27.33b)-45	Judica <i>Ps 43,1-2a; LB Ps 43</i> Ex 14,15-31 <i>LB Ps 143:1,2,3,5,10</i> Heb 9,11-15 Joh 8,46-59 Gz 485
17 apr	6^e van de 40 dagen Matteüs 21,1-11 <i>Psalm 118,1-2.19-29</i> Jesaja 50,4-7 (Jesaja 52,13-53,12) <i>Psalm 73,13-20</i> Filippenzen 2,5-11 Matteüs 26,1-27,66 Gezang 42		6^e van de 40 dagen <i>Mat 21,9</i> Mat 21,1-11 Jes 50,4-7 <i>Ps 22,8-9.17-20.23-24</i> Fil 2,6-11 Mat 26,1(27,11-54)-27,66	Palmarum <i>Mat 21,9b</i> Ex 15,27-16,7 <i>LB Ps 73:9,10</i> Fil 2,5-11 <i>Ps 22,1-22</i> Joh 12,12-24 Gz 121
21 apr	Witte Donderdag Exodus 12,(1)15-20 <i>Psalm 81 (Psalm 116)</i> Johannes 13,1-15 Johannes 14,15-31 (Matteüs 26,30-46a) Tussentijds 157		Witte Donderdag <i>Gal 6,14</i> Ex 12,1-8.11-14 <i>Ps 116,12-13.15-18</i> 1 Kor 11,23-26 Joh 13,1-15	Witte Donderdag <i>Gal 6,14; LB Ps 67</i> Ex 12,1-11 <i>LB Ps 81:1-5,8,9,14</i> 1 Kor 11,20-32 Joh 13,1-15(17) Gz 364
22 apr	Goede Vrijdag Exodus 12,(1)21-28 Hosea 6,1-6 (Jesaja 52,13-53,12) <i>Psalm 22</i> Hebreëen 9,11-15 Johannes 18,1-19,42 Gezang 176		Goede Vrijdag Jes 52,13-53,12 <i>Ps 31,1.6.12-13,15-17.25</i> Heb 4,14-16; 5,7-9 Joh 18,1-19,42	Goede Vrijdag Hos 6,1-6 (Ex 12,21-33) <i>LB Ps 140</i> Joh 18-19 Gz 178

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
-------	------------------	-------------	-----	-----

Paastijd (Genesis 1-11)

In de eerste hoofdstukken van Genesis worden met grote pennenstreken enkele zeer fundamentele theologische vragen aan de orde gesteld: vragen naar de oorsprong van het leven, de plaats van het kwaad, straf en redding, eenheid en verdeeldheid. Thema's die in elke tijd, in elke culturele omgeving en in elke theologie een rol spelen. Die thema's komen in verschillende literaire stijlen aan de orde: van de poëtisch-liturgische toon van de Scheppingshymne tot zeer narratieve passages zoals die waarin God door de avondkoelte wandelt (3,8). De theologische en culturele rijkdom van de verhalen is zo groot, dat deze hoofdstukken met enige regelmaat een zelfstandige plek verdienen in de liturgie.

De hoofdstukken die in de Paastijd van het A-jaar op het rooster staan, vertellen over de schepping en de eerste mensen, over vloed en verbond en over de toren van Babel. De afzonderlijke verhalen worden verbonden door geslachtsregisters, die laten zien dat het hier gaat over de doorgaande geschiedenis van Israël.

De plaatsing van de Genesis-lezingen in de Paastijd is in de eerste plaats terug te voeren op de plaats van de scheppingshymne in de Paasnacht. Aan de vooravond van het feest van de 'nieuwe schepping' lezen we hoe de Eeuwige aan het begin van het leven staat.

In de daarop volgende zondagen staat de eigen dynamiek van de lezingen voorop. De lezing van Genesis 11 op Pinksteren moet niet gezien worden als een 'tegenover' van Thora en evangelie, maar als een samenspel van elkaar

aanvullende lezingen: Steeds opnieuw ontstaat verdeeldheid tussen mensen, en steeds opnieuw kan de Geest mensen verbinden en bij elkaar brengen.

De lezing van de scheppingshymne in de paasnacht is een oude traditie die ook teruggevonden wordt in de verschillende doorgaande roosters. Overige lezingen uit deze eerste hoofdstukken van Genesis komen in die roosters gefragmenteerd voor, vaak sterk betrokken op de evangelielezingen van de betreffende zondagen. De doorgaande lezing in dit alternatieve spoor biedt een kans om de eigen kracht van de teksten recht te doen.

In kunst en cultuur hebben de teksten vele sporen getrokken. De schepping van de wereld heeft kunstenaars door de eeuwen heen geïnspireerd, evenals de verhalen over de broedertwist van Kaïn en Abel, de zondvloed en de toren van Babel. Ook in muziek en literatuur hebben die verhalen een belangrijke inspiratiebron gevormd. Te denken valt bijvoorbeeld aan het boek 'Ararat' van Frank Westerman (2007), waarin hij zijn tocht beschrijft naar de berg waar volgens de overlevering de ark van Noach gestrand zou zijn. Over de Genesis-verhalen schreef Marianne Fredriksson (1927-2007) enkele veelgelezen romans. Yann Martel won in 2002 de Booker Prize met zijn boek 'Het leven van Pi', over een Indiase jongen die in een sloep over de oceaan vaart in gezelschap van een zebra, een hyena en een tijger.

Erik Idema

Genesis

23 apr	Paaswake	Genesis 1,1-2,4a	Paaswake	Paaswake
	Genesis 1,1-2,3		Gen 1,1(26-31a)-2,2	<i>Op 1,19; LB Ps 134</i>
	Psalm 33,6-9		<i>Ps 104,1-2.5-6.10.12-14.24.35 (Ps 33,4-7.12-13.20-22)</i>	Gen 1,1-2,3
	Genesis 22,1-18		Gen 22,1-(-2.9a.10-13.15-)-18	Gen 5-8
	Psalm 16,5-11		<i>Ps 16,5.8-11</i>	Gen 22,1-19
	Exodus 14,15-15,1a		Ex 14,15-15,1	Ex 12,1-11
	Exodus 15,1b-3(21)		<i>Ex 15,1-6.17-18</i>	Ex 14,24-15,1
	Jesaja 54,4-14		Jes 54,5-14	Jes 54,17-55,11
	Psalm 30,2-6		<i>Ps 30,2.4-6.11-12a.13b</i>	Bar 3,9-38(-4,4)
	Jesaja 55,1-11		Jes 55,1-11	Ez 37,1-14
	Jesaja 12,1-6		<i>Jes 12,2-6</i>	Jes 4,1-6
	Ezechiël 36,24-28		Bar 3,9-15.32-4,4	Jona 3,1-10
	Psalm 51,9-15		<i>Ps 19,8-11</i>	Deut 31,22-30
	Sefanja 3,12-20		Ez 36,16-17a.18-28	Dan 3,1-24
	Psalm 126		<i>Ps 42,3.5; 43,3-4 (Ps 51,12-15.18-19)</i>	<i>Ps 42</i>
	Psalm 42,2-6		Rom 6,3-11	Kol 3,1-4
	Romeinen 6,3-4		<i>Ps 118,1-2.16-17.22-23</i>	Mat 28,1-7(20)
	Kolossenzen 3,1-4		Mat 28,1-10	Gz 346
	Matteüs 28,1-10(20)			
	Tussentijds 78 of Gezang 347			

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster				
datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
24 apr	1^e van Pasen Exodus 14,9-14 <i>Psalm 118,15-24</i> Kolossenzen 3,1-4 Johannes 20,1-18 Gezang 209	Genesis 2,4b-25	1^e van Pasen Ps 139,18.5-6 Hand 10,34a.37-43 Ps 118,1-2.16-17.22-23 Kol 3,1-4 (1 Kor 5,6b-8) Joh 20,1-9	Eerste Paasdag Ps 139,5b-6; LB Ps 139:1,2,3,11 Ez 37,1-14 LB Ps 118:5,6,9 1 Kor 5,7-8 Mar 16,1-7(8) Gz 203
1 mei	2^e van Pasen Genesis 8,6-16 <i>Psalm 111 (Psalm 16)</i> 1 Petrus 1,3-9 Johannes 20,19-23(31) Gezang 220	Genesis 3	2^e van Pasen 1 Petr 2,2 Hand 2,42-47 Ps 118,1-2.16-17.22-23 1 Petr 1,3-9 Joh 20,19-31	Quasi modo geniti 1 Petr 2,2; LB Ps 81:1,2,3,4 Op 7,2-12(17) (Gen 32,22-32) LB Ps 116:1,2,3,4 1 Joh 5,4-10a Joh 20,19-31 Gz 204
8 mei	3^e van Pasen Jesaja 43,1-12 <i>Psalm 116,10-19</i> 1 Petrus 1,17-23 Johannes 21,1-14 Tussentijds 174	Genesis 4	3^e van Pasen Ps 66,2 Hand 2,14.22-33 Ps 16,1-2a.5.7-11 1 Petr 1,17-21 Luc 24,13-35	Misericordia Domini Ps 33,5b-6a; LB Ps 33:1,2,8 Op 21,9-23 (Ez 34,11-16) LB Ps 33:5,6,7 1 Petr 2,21b-25 Joh 10,11-16 Gz 205
15 mei	4^e van Pasen Nehemia 9,6-15 <i>Psalm 23</i> 1 Petrus 2,19-25 Johannes 10,1-10 Gezang 105	Genesis 6,11-7,5	4^e van Pasen Ps 33,5-6 Hand 2,14a.36-41 Ps 23,1-6 1 Petr 2,20b-25 Joh 10,1-10	Jubilate Ps 66,1.2b; LB Ps 66:1,2,3 Jes 40,26-31 LB Ps 111:1,5,6 1 Petr 2,11-20 Joh 16,16-23a Gz 425
22 mei	5^e van Pasen Deuteronomium 6,20-25 <i>Psalm 66,1-12</i> 1 Petrus 2,1-10 Johannes 14,1-14 Gezang 225	Genesis 7,6-8,5	5^e van Pasen Ps 98,1-2 Hand 6,1-7 Ps 33,1-2.4-5.18-19 1 Petr 2,4-9 Joh 14,1-12	Cantate Ps 98,1; LB Ps 98 Op 14,1-7(8) LB Ps 118:5,6 Jak 1,17-21 Joh 16,5-15 Gz 169
29 mei	6^e van Pasen Jesaja 41,17-20 <i>Psalm 34,12-23</i> 1 Petrus 3,8-18 Johannes 16,16-24 Gezang 425	Genesis 8,6-22	6^e van Pasen Jes 48,20 Hand 8,5-8.14-17 Ps 66,1-7.16.20 1 Petr 3,15-18 Joh 14,15-21	Rogate Jes 48,20b; LB Ps 66:1,6,7 Op 19,6-16 LB Ps 107:10 Jak 1,22-27 Joh 16,23b-30 Gz 48

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
2 juni	<p>40^e Paasdag, Hemelvaart van de Heer Daniël 7,9-10.13-14 Psalm 47 (Psalm 93) Efeziërs 1,17-23 (Handelingen 1,1-11) Lucas 24,49-53 (Marcus 16,19-20) Gezang 228</p>		<p>Hemelvaart van de Heer <i>Hand 1,11</i> Hand 1,1-11 <i>LB Ps 47,2-3.6-9</i> Ef 1,17-23 Mat 28,16-20</p>	<p>Hemelvaartsdag <i>Hand 1,11; LB Ps 47</i> 2 Kon 2,1-15(18) <i>LB Ps 68:6</i> Hand 1,1-11 Mar 16,14-20 <i>Gz 228</i></p>
5 juni	<p>7^e van Pasen Ezechiël 39,21-29 Psalm 126 1 Petrus 4,12-19 Johannes 17,1-13 Gezang 232</p>	Genesis 9,1-17	<p>7^e van Pasen <i>Ps 27,7-9</i> Hand 1,12-14 <i>Ps 27,1.4.7-8</i> 1 Petr 4,13-16 Joh 17,1-11a</p>	<p>Exaudi <i>Ps 27,7a.8c-9a; LB Ps 27:1,4</i> Op 4,2-11 <i>LB Ps 47:3</i> 1 Petr 4,7b-11 Joh 15,26-16,4 <i>Gz 232</i></p>
12 juni	<p>50^e Paasdag, Pinksteren Ezechiël 11,17-20 Psalm 104,25-35 Handelingen 2,1-24 Johannes 14,23-29 Gezang 237</p>	Genesis 11,1-19	<p>Pinksteren <i>Wijsh 1,7</i> Hand 2,1-11 <i>Ps 104,1.24.29-31.34</i> 1 Kor 12,3b-7.12-13 Joh 20,19-23</p>	<p>Pinksteren <i>Wijsh 1,7; LB Ps 68:1,7</i> Op 22,6-17 (Joël 2,21-32) <i>LB Ps 68:9,12</i> (<i>LB Ps 104:1,8</i>) Hand 2,1-11 Joh 14,23-31a <i>Gz 239</i></p>
19 juni	<p>Trinitatis, Drie-eenheid Exodus 34,4-9 Psalm 150 (2 Korintiërs 13,11-13) Matteüs 28,16-20 Tussentijds 17</p>		<p>Drie-eenheid <i>Gezegend zij God...</i> Ex 34,4b-6.8-9 <i>Dan 3,52-55</i> 2 Kor 13,11-13 Joh 3,16-18</p>	<p>Trinitatis <i>Tobit 12,7; LB Ps 8:1,6</i> Jes 6,1-8(9-13) <i>LB Ps 103:1,8,9</i> Rom 11,33-36 Joh 3,1-15 <i>Gz 253</i></p>
26 juni	<p>2^e van de zomer Jeremia 29,1.4-14 Psalm 89,10-19 (Romeinen 6,3-11) Matteüs 10,34-42(11,1) Tussentijds 206</p>		<p>Sacramentsdag <i>Ps 81,17</i> Deut 8,2-3.14b-16a <i>Ps 147,12-15.19-20</i> 1 Kor 10,16-17 Joh 6,51-58</p>	<p>1^e na Trinitatis <i>Ps 13,6a; LB Ps 13</i> Jes 5,8-16 <i>LB Ps 41:1,3,5</i> 1 Joh 4,(8)16b-21 Luc 16,19-31 <i>Gz 241</i></p>
3 juli	<p>3^e van de zomer Zacharia 9,9-12 Psalm 145,1-12 (Romeinen 6,16-23) Matteüs 11,(16)25-30 Gezang 171</p>		<p>14^e door het jaar <i>Ps 48,10-11</i> Zach 9,9-10 <i>Ps 145,1-2.8-11.13-14</i> Rom 8,9.11-13 Mat 11,25-30</p>	<p>2^e na Trinitatis <i>Ps 18,19b-20; LB Ps 18:1,2,5</i> Ez 14,4-11 <i>LB Ps 120</i> 1 Joh 3,13-18 Luc 14,16-24 <i>Gz 33</i></p>

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
10 juli	4^e van de zomer Jesaja 55,6-13 Psalm 65 (Romeinen 7,21-8,6) Matteüs 13.1-9.18-23 Gezang 54		15^e door het jaar Ps 17,15 Jes 55,10-11 Ps 65,10-14 Rom 8,18-23 Mat 13,1-(9)23	3^e na Trinitatis Ps 25,16.18; LB Ps 25:4,5,10 Jes 30,15-18(21) LB Ps 55:1,2,3,4,5 1 Petr 5,5b-11 Luc 15,1-10 Gz 36
17 juli	5^e van de zomer Jesaja 40,12-25 Psalm 86 (Romeinen 8,18-25) Matteüs 13.24-30.36-43 Gezang 64		16^e door het jaar Ps 54,6.8 Wijsh 12,13.16-19 Ps 86,5-6.9-10.15-16 Rom 8,26-27 Mat 13,24-(30)43	4^e na Trinitatis Ps 27,1-2; LB Ps 27:1,2,3 Jer 17,5-26 (Jes 50,4-9) LB Ps 43:1,5 (LB Ps 27:6,7) Rom 8,18-23 Luc 6,36-42 Gz 477
24 juli	6^e van de zomer 1 Koningen 3,5-12 Psalm 119,121-128 (Romeinen 8,26-30) Matteüs 13,44-52(58) Gezang 479		17^e door het jaar Ps 68,6-7.36 1 Kon 3,5.7-12 Ps 119,57.72.76-77,127-130 Rom 8,28-30 Mat 13,44-(46)52	5^e na Trinitatis Ps 27,7a.9b; LB Ps 27:1,7 Jer 15,15-21 LB Ps 79:1,3 1 Petr 3,8-15a Luc 5,1-11 Gz 240
31 juli	7^e van de zomer Nehemia 9,15-20 Psalm 78,13-22 (Romeinen 8,31-39) Matteüs 14,(1)13-21 Gezang 33		18^e door het jaar Ps 70,2.6 Jes 55,1-3 Ps 145,8-9.15-18 Rom 8,35.37-39 Mat 14,13-21	6^e na Trinitatis Ps 28,8-9; LB Ps 28:1,2,4 Jes 48,12-22 LB Ps 84:5,6 Rom 6,3-11 Mat 5,20-26 Gz 99
7 aug	8^e van de zomer Jona 2,1-11 Psalm 29 (Romeinen 9,1-5) Matteüs 14,22-33(36) Gezang 40		19^e door het jaar Ps 74,20.19.22-23 1 Kon 19,9a.11-13a Ps 85,9-14 Rom 9,1-5 Mat 14,22-33	7^e na Trinitatis Ps 47,2; LB Ps 47 Jer 3,21-4,2 LB Ps 90:1,5,8 Rom 6,19-23 Mar 8,1-9 Gz 349
14 aug	9^e van de zomer Jesaja 56,1-7 Psalm 67 (Romeinen 11,13-24) Matteüs 15,21-28(31) Tussentijds 64		20^e door het jaar Ps 84,10-11 Jes 56,1.6-7 Ps 67,2-3.5-6.8 Rom 11,13-15.29-32 Mat 15,21-28	8^e na Trinitatis Ps 48,10-11; LB Ps 48:1,3,4 Jer 7,2-7(11) LB Ps 116:1,2,3,4 Rom 8,12-17 Mat 7,15-21 Gz 252

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
21 aug	10^e van de zomer Jesaja 51,1-6 Psalm 138 (Romeinen 11,25-36) Matteüs 16,21-27(28) Gezang 484		21^e door het jaar Ps 86,1-3 Jes 22,19-23 Ps 138,1-3.6.8 Rom 11,33-36 Mat 16,13-20	9^e na Trinitatis Ps 54,6-7; LB Ps 54 Jer 32,37-42 LB Ps 9:1,2,3,4,5 1 Kor 10,1-13 Luc 16,1-9 Gz 480
28 aug	11^e van de zomer Jeremia 7,23-28 Psalm 105,1-7 (Romeinen 12,1-8) Matteüs 17,14-20 Gezang 409		22^e door het jaar Ps 86,3.5 Jer 20,7-9 Ps 63,2-6.8-9 Rom 12,1-2 Mat 16,21-27	10^e na Trinitatis Ps 55,17.23; LB Ps 55:1,2,6,7 Jer 23,16-29 LB Ps 17:1,3,4,6,7 1 Kor 12,1-11 Luc 19,41-48 Gz 321
4 sept	12^e van de zomer Ezechiël 33,7-11 Psalm 119,33-40 (Romeinen 12,9-21) Matteüs 18,(1)15-20 Tussentijds 84		23^e door het jaar Ps 119,137.124 Ez 33,7-9 Ps 95,1-2.6-9 Rom 13,8-10 Mat 18,15-20	11^e na Trinitatis Ps 68,36; LB Ps 68:1,2,7,12 Dan 3,34-45 LB Ps 17:1,2,3 1 Kor 15,1-10 Luc 18,9-14 Gz 407

Herfsttijd (Rechters 17-19)

De hoofdstukken 17-21 worden wel gezien als een los aanhangsel bij het boek Rechters. De verhalen passen echter toch in de lijn van het boek Rechters. Hoewel in Rechters 3 het stramien wordt aangegeven (het volk doet wat slecht is in de ogen van JHWH; JHWH straft het volk met onderdrukking; het volk smeekt God om bevrijding; JHWH bevrijdt het volk met behulp van een rechter), wordt dat stramien nergens strak aangehouden. Al bij Jefta is er geen sprake meer van een held die Gods wil doet; Bij Simson is er geen sprake meer van bevrijding van het volk door Simson en het volk vraagt daar ook niet om. In de beide verhalen van Rechters 17-18 en van 19-21 speelt een leviet een rol. Nergens is vermeld dat het dezelfde leviet is. De rode draad die deze verhalen verbindt, is de uitspraak in vers 17,6 die terugkomt in 21, 25: "In die tijd was er geen koning in Israël; iedereen deed wat in zijn eigen ogen goed was." Dat kan alleen maar tot verkeerde dingen leiden, zo is de teneur van de beide verhalen.

In het eerste verhaal, Rechters 17-18, heeft een zekere Micha, als de inlossing van een schuld aan zijn moeder, voor zichzelf en zijn familie een tempel en godenbeelden laten maken. Wanneer hij een leviet gevonden heeft die hij aanstelt als priester, heeft hij zijn eigen heil en dat van zijn familie in kannen en kruiken. De huistempel is zelfs toegewijd aan JHWH, maar Micha bekommert zich niet om de geboden van JHWH.

Dit heil beklijft niet, en dat blijkt: zodra de stam Dan – de enige van de twaalf stammen die nog geen verblijfplaats in het beloofde land had gevonden – een beroep doet op deze leviet, verlaat hij Micha met medeneming van de godenbeelden en sluit zich aan bij de Daniëten. In Rechters 19-21 is de hoofdpersoon een andere leviet. Hij is op weg gegaan om zijn weggelopen vrouw op te halen. (Het woord 'bijvrouw' doet geen recht aan de relatie: zij is meer echtgenote dan slavin want de man wordt haar echtgenoot genoemd en haar vader zijn schoonvader). Waarom de vrouw is weggelopen, wordt ons niet verteld. Maar gezien het vervolg van het verhaal, is liefde niet de reden waarom de leviet haar terug komt halen. Om de vrouw over te halen, steekt de leviet al zijn energie in de relatie met zijn schoonvader. Wat de vrouw zelf wil, is niet van belang. Wanneer de man en zijn vrouw op de terugreis aangevallen worden door de inwoners van Gibeon, wordt de vrouw door haar eigen man als speelbal op straat gegooid (vergelijk het verhaal over Lot in Gen. 19). Haar dood is voor de man geen reden tot rouw, maar hij maakt het nog erger door haar als een offer in stukken te snijden en haar lijk te verspreiden over de stammen van Israël. De boodschap komt aan: De stammen verzamelen zich om ten oorlog te trekken tegen Gibeon, de stad van de Benjaminiëten. Het vervolg van het verhaal beschrijft de gruwelen van de oorlog in kille cijfers, getallen die

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster

doen denken aan de slachtingen die ook vandaag de dag nog de krantenberichten vullen. De "goede afloop" ten slotte in hoofdstuk 21 gaat gepaard met een grootschalige ontvoering van onschuldige burgers: Meisjes die als echtgenotes moeten dienen om het voortbestaan van de stam Benjamin te garanderen, nadat alle Benjaminitische vrouwen zijn afgeslacht. De manier waarop de leviet met zijn vrouw, zijn "bezit" omgaat en de oorlog die daaruit volgt is in onze hedendaagse oren afschuwelijk wreed. Waarom moeten zulke gruwelijke verhalen in de liturgie klinken? Een belangrijke beweegreden is dat in de verhalen van de Bijbel het hele menselijk leven erkenning krijgt voor God. Hoezeer we ook anders willen, ook vandaag de dag nog zijn verkrachting, moord en oorlog aan de orde van de dag; de verhalen van Rechters spetteren van actualiteit. Door het laten klinken van deze verhalen wordt het lijden van mensen ook vandaag nog door God erkend als onderdeel van het menselijk bestaan. Sterker: het wordt in Rechters in het perspectief gezet

van het volk dat God de rug toegekeerd heeft. In deze weken van september en oktober handelt de doorlopende evangelielezing van Matteüs over het koninkrijk van God: in toespraken en gelijkenissen vertelt Jezus over het koninkrijk van God. En dat is niet altijd zachtzinnig: Deze verhalen spreken ook van harde oordelen, van straf. De rode draad hierin is steeds dat het koninkrijk van God daar nabij komt wanneer mensen de wil van God doen: recht en barmhartigheid beoefenen.

De tweede en derde zondag van dit blok vallen samen met de vredesweek. Bij uitstek een tijd om de actualiteit van oorlog en geweld tegen vrouwen in de liturgie aan de kaak te stellen en te beklagen. Juist nu moeten verhalen van oorlog en geweld, van verkrachting en moord verteld worden. Juist in deze tijd moet de aanklacht klinken tegen deze gruwelijke gebeurtenissen, die helaas nog maar al te actueel zijn.

Marian Geurtsen

Rechters

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
11 sept	13° van de zomer Exodus 32,7-14 <i>Psalm 103,8-12</i> (Romeinen 14,5b-12) Matteüs 18,21-35 <i>Tussentijds 82</i>	Rechters 17,1-18,10	24° door het jaar Sir 36,15-16 Sir 27,30-28,7 <i>Ps 103,1-4.9-12</i> Rom 14,7-9 Mat 18,21-35	12° na Trinitatis Ps 70,2; LB Ps 70 Jes 6,8-13 (Ez 25,1-7) LB Ps 34:1,2,3 2 Kor 3,4-9 Mar 7,31-37 Gz 15
18 sept	1° van de herfst Jona 3,10-4,11 <i>Psalm 145,1-12</i> (Filippenzen 1,21-27) Matteüs 20,1-16 <i>Gezang 482</i>	Rechters 18,11-31	25° door het jaar <i>Salus populi</i> Jes 55,6-9 <i>Ps 145,2-3.8-9.17-18</i> Fil 1,20c-24.27a Mat 20,1-16a	13° na Trinitatis Ps 74,20a.19b.22a; LB Ps 74:1,2,7,13,14 Jes 33,2-9(10) LB Ps 74:11,12 Gal 3,15-22 Luc 10,23-37 Gz 404
25 sept	2° van de herfst Ezechiël 18,1-4.25-32 <i>Psalm 25,1-10</i> (Filippenzen 2,1-13) Matteüs 21,23-32 <i>Gezang 151</i>	Rechters 19,1-15	26° door het jaar Dan 3,31.29-30.43.42 Ez 18,25-28 <i>Ps 25,4-9</i> Fil 2,1-(5)11 Mat 21,28-32	14° na Trinitatis Ps 84,10-11a; LB Ps 84:1,5,6 Jes 56,1-8 LB Ps 118:3,6 Gal 5,16-24 Luc 17,11-19 Gz 20

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
2 okt	3^e van de herfst Jesaja 5,1-7 Psalm 80,9-20 (Filippenzen 2,14-18) Matteüs 21,33-43 Tussentijds 210	Rechters 19,16-30; 21,25	27^e door het jaar Est 13,9-11 Jes 5,1-7 Ps 80,9.12-16.19-20 Fil 4,6-9 Mat 21,33-43	15^e na Trinitatis Ps 86,1a.2b-3; LB Ps 86:1,2,4 Jes 66,5-14 LB Ps 92:1,2 Gal 5,25-6,10 Mat 6,24-34 Gz 410

1 Tessalonicenzen

Voleinding (1 Tessalonicenzen)

De brieven van Paulus aan de christenen van Tessalonica zijn de oudste documenten van het nieuwe testament; Dat maakt ze tot de eerste schriftelijke getuigen van het bestaan van gemeenschappen van christenen. Deze eerste brief is geschreven door Paulus, Silvanus en Timoteüs. Het "wij" dat in de loop van de brief vaak terugkomt, is dus een reëel meervoud, niet alleen een beleefdheidsfrase van Paulus. De brief is bedoeld om de christenen die lijden onder de tegenwerking van hun (zowel joodse als Griekse) stadgenoten een hart onder de riem te steken. Paulus kent de gemeenschap van Tessalonica persoonlijk: hij en zijn metgezellen hebben er het evangelie verkondigd (zie Handelingen 17). Hij is bezorgd over hun lot, mogelijk houdt zijn bezorgdheid verband met zijn overhaaste vertrek uit Tessalonica. Deze eerste brief is vooral een bevestiging van het geloof dat hij heeft verkondigd (1 Tes. 2), en geeft enkele adviezen en antwoorden op concrete geloofsvragen die hem bereikt hebben (1 Tes. 4): Dat ze waakzaam zijn voor de terugkomst van de Heer, maar dat ze nog niet stoppen met werken; dat ze hun lichaam zuiver houden en dat ze gerust kunnen zijn over het lot van de gestorven gelovigen. Deze vragen moeten gezien worden vanuit de verwachting van de snelle wederkomst van Christus en het laatste oordeel, dat in die eerste jaren van de verkondiging van het evangelie nog heel concreet was (1 Tes. 4, 15). Mogelijk was er onenigheid onder de gelovigen van Tessalonica: er waren onder hen joden, maar ook Grieken, en vrouwen uit de hogere kringen. Er zullen dus grote tegenstellingen bestaan hebben binnen de gemeenschap. Paulus roept niet voor niets op tot eenheid en gehoorzaamheid aan de leiders (1 Tes. 5, 12 ff). Het thema van geloof, hoop en liefde, dat zo bekend is vanuit de eerste Korintiërsbrief, gebruikt Paulus al in de eerste Tessalonicenzenbrief. Paulus brengt de christenen van Tessalonica hun geloof, hun hoop op de verlossing en hun onderlinge liefde in herinnering als de kernachtige samenvatting van het evangelische leven dat Paulus hen heeft geleerd in 1 Tes. 1, 3. Hij eindigt er ook weer mee als aansporing in 1 Tes. 5, 8. De epistellezingen uit Tessalonicenzen staan traditioneel in het driejarig lectionarium van de Rooms-Katholieke kerk, in

het leesrooster van de Oud-Katholieke kerk en van de Lutherse kerk. Door ze in het Oecumenisch leesrooster van het najaar van jaar A op te nemen, sluit de gemeente aan bij deze tradities. De perikoopafbakening is hier en daar wat anders gekozen en vaak iets langer dan in het Katholieke en het Lutherse leesrooster. Deze keuzes zijn bedoeld om de gehele brief meer tot zijn recht te laten komen.

De lezingen kunnen als tweede lezing na de oudtestamentische lezing en voor het evangelie gelezen worden; zo is de epistellezing bedoeld in het Rooms-Katholieke en Oud-Katholieke leesrooster. Wanneer drie lezingen te veel is voor de gemeente, kan men ook kiezen voor de epistellezing in plaats van de oudtestamentische lezing. De epistellezing heeft geen direct verband met de evangelielezingen van de afzonderlijke zondagen. Daar staat tegenover dat de thematiek van Tessalonicenzen wel aansluit bij de periode van het najaar: het einde van het liturgisch jaar naar de zondag van voleinding toe.

In het rooster zijn ook lezingen opgenomen uit 1 Tessalonicenzen voor 1 en 2 november. Op 1 november is een lezing opgenomen die past bij de gedachtenis aan de gestorvenen en op 2 november een lezing die aansluit bij de dankdag voor het gewas. Wanneer in de gemeente de gedachtenis aan de gestorvenen op een ander moment wordt gevierd, kiese men de lezing van Allerheiligen op dat moment.

Gerelateerde thema's in kunst en muziek:
 De schilder Raphael heeft een schilderij van Paulus nage-laten terwijl hij preekt in Athene (1513-1514) (Londen, Victoria en Albert Museum). Ongeveer met hetzelfde vuur moet Paulus ook in Tessalonica hebben gepreekt. Het thema van geloof, hoop en liefde komt terug in het gedicht Hope, Faith, Life, Love van E. E. Cumming, door de hedendaagse klassieke componist Eric Whitacre spannend op muziek gezet (Songs of Praise, 2). In de Nederlandstalige kleinkunst is het thema vaak op muziek gezet. Twee daarvan zijn de moeite waard om te noemen: een gedicht / lied van Liselore Gerritsen (uit de dichtbundel Oktoberkind, 1981) en een lied van het opkomende cabarettrio Vliegende Panters (uit de voorstelling "De Grote Drie").

Marian Geurtsen

Oecumenisch Leesrooster Raad van Kerken 2010-2011 (Jaar A)

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
9 okt	4^e van de herfst Jesaja 25,1-9 Psalm 23 (Filippenzen 3,17-21) Matteüs 22,1-14 Gezang 27	1 Tessalonicenzen 1, 1-10	28^e door het jaar Ps 130,3-4 Jes 25,6-10a Ps 23,1-6 Fil 4,12-14.19-20 Mat 22,1-(10)14	16^e na Trinitatis Ps 86,3.5; LB Ps 86:5,6,7 Dan 9,14-19 LB Ps 102:1,6,8 Ef 3,13-21 Luc 7,11-16 Gz 19
16 okt	5^e van de herfst Jesaja 45,1-7 Psalm 96 (1 Tessalonicenzen 1,1-10) Matteüs 22,15-22 Tussentijds 37	1 Tessalonicenzen 2, 1-8	29^e door het jaar Ps 17,6.8 Jes 45,1.4-6 Ps 96,1.3-5.7-10 1 Tess 1,1-5b Mat 22,15-21	17^e na Trinitatis Ps 84,10; LB Ps 84:1,2,6 Bar 2,9-15 (4,21-29) LB Ps 33:1,2,4 Ef 4,1-6 Luc 14,1-11 Gz 314
23 okt	6^e van de herfst Deuteronomium 6,1-9 Psalm 1 (1 Tessalonicenzen 2,1-8) Matteüs 22,34-46 Tussentijds 62 of Gezang 62	1 Tessalonicenzen 2, 13-16	30^e door het jaar Ps 105,3-4 Ex 22,20-26 Ps 18,2-4.47.51 1 Tess 1,5c-10 Mat 22,34-40	18^e na Trinitatis Sir 36,16; LB Ps 122:1,(2),3 Ez 34,20-31 LB Ps 135:1,3,7,10 1 Kor 1,4-9 Mat 22,34-46 Gz 62
30 okt	7^e van de herfst Spreuken 9,1-18 Psalm 43 (1 Tessalonicenzen 2,9-13) Matteüs 25,1-13 Gezang 262	1 Tessalonicenzen 3, 4-8	31^e door het jaar Ps 38,22-23 Mal 1,14b-2,2b.8-10 Ps 131,1-3 1 Tess 2,7b-9.13 Mat 23,1-12	19^e na Trinitatis Ps 35,3b; 34,18a; LB Ps 78:1,2,3 Jer 8,4-6.11; 9,5.9-10.23-24 LB Ps 107:1,2,3,4 Ef 4,22-32 Mat 9,1-8 Gz 408
1 nov	Allerheiligen Jesaja 60,1-11.17-22 Psalm 138 (Psalm 34,1-10.22) Openbaring 7,2-4.9-17 Matteüs 5,1-12 Gezang 299	1 Tessalonicenzen 4, 13-18	Allerheiligen Gaudeamus Op 7,2-4.9-14 Ps 24,1-6 1 Joh 3,1-3 Mat 5,1-12a	Allerheiligen Ps 33,1; LB Ps 33:1,2,8 Dan 12,1-3 LB Ps 34:1,2,4 Op 7,2-12 Mat 5,1-12a Gz 103
2 nov	Dankdag gewas Deuteronomium 24,15-16 Psalm 65 Matteüs 20,1-16 Gezang 348	1 Tessalonicenzen 5,14-24	Gedachtenis van alle gelovigen 1 Tess 4,14; 1 Kor 15,22 Jes 25,6a.7-9 Ps 23 Op 21,1-5a.6b-7 Luc 23,44-46.50.52-53; 24,1-6a	

Oecumenisch Leesrooster

datum	GL + zondagslied	alternatief	OLM	ELD
6 nov	<p>8^e van de herfst Jesaja 48,17-21 Psalm 70 (1 Tessalonicenzen 4,1-8) Matteüs 25,14-30 Gezang 279</p>	<p>1 Tessalonicenzen 3, 9-13</p>	<p>32^e door het jaar <i>Ps 88,3</i> Wijsh 6,12-16 <i>Ps 63,2-8</i> 1 Tess 4,13-(14)18 Mat 25,1-13</p>	<p>1^e van de Voleinding <i>Jes 38,17; LB Ps 85</i> Jes 48,1-11 <i>LB Ps 103:1,2,3</i> 1 Tess 4,13-18 Mat 24,15-28 <i>Gz 279</i></p>
13 nov	<p>9^e van de herfst Ez 34,11-17 Psalm 90 (1 Tessalonicenzen 4,9-12) Matteüs 25,31-46 Tussentijds 190</p>	<p>1 Tessalonicenzen 4,9-12</p>	<p>33^e door het jaar <i>Jer 29,11-12.14</i> Spr 31,10-13.19-20.30-31 <i>Ps 128,1-5</i> 1 Tess 5,1-6 Mat 25,14-(15.19-21)30</p>	<p>2^e van de Voleinding <i>Ps 9,8a.9a.10; LB Ps 9:1,4,5</i> Gen 18,22-33 <i>LB Ps 50:3,7,11</i> 2 Tess 1,3-10a Mat 25,31-46 <i>Gz 280</i></p>
20 nov	<p>10^e van de herfst Dan 12,1-4 Psalm 97 1 Tessalonicenzen 5,1-11 Matteüs 24,14-35 Tussentijds 194</p> <p><i>als deze zondag gevierd wordt als 'Eeuwigheidszondag', zie de gegevens van 1 november</i></p>	<p>1 Tessalonicenzen 5,1-11</p>	<p>Christus Koning <i>Op 5,12; 1,6</i> Ez 34,11-12.15-17 <i>Ps 23,1-6</i> 1 Kor 15,20-26.28 Mat 25,31-46</p>	<p>3^e van de Voleinding <i>Jer 29,11; LB Ps 50:1,2,11</i> Jes 65,17-23 <i>LB Ps 44:1,9,11</i> 2 Petr 3,3-14 Mat 25,1-13 <i>Gz 262</i></p>